

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles, ilegalsibles i ingarantibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comensa la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y a la sombra de sas riquesas mal adquiridas persegueix a qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels sers més envillits, degradats y despreciables de la Naturalesa. •

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcritas farsants, com si sent l'aplaus de la gent verdaderament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensiva sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre.—Estranger, 2
Las suscripciones se pagan por anticipado

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Perls pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims.—30 exemplars, 1 pts.
Surt é ilum puntualment cada divendres

PEDRA SECA

Condensat per nuvolada de mil reformas bunyols, comensa la pedregada á espant' als reformadors.

LAS PROFESSONS

Després de vuyt dias de no sentir parlar d'altra cosa que de professons, casi un hom ja hi ha agafat afició; y com en comensant a fer sa llivera d'una cosa no queda més remey, per poc qu'es pugui, que feren passar las ganas, al sentir tan triar y remenar d'assumptos professonescos no han vingut ganas d'atiparment y atipar a la vegada d'ells als meus lectors, per si es qu'algun, exercint més de sucursal d'en Pere Botero que d'escola de la Barceloneta, s'hagi descuydat d'anar a veure els gegants qu'aquets dias es veuen pels carrers y de contemplar las trampas qu'are y abans y després constituixen el nostre pa de cada dia de l'actual civilització basada en las costums dels nostros pares d'aquells temps en que las burras parlavan y els burros no ho eran tant com els espanyols d'are, perquè no pagavan contribució.

Mes deixemnos de retòlicas y anem a guaytar las professons que vaig a ferlos passar per davant dels ulls sense trampas ni gegants.

Veveu la gent del curs, que, fingint no saben què, van amunt y avall fent els gegants abans de que passin, am las butxacas plenas de ginesta, algun caramelo de goma y l'indispensable clavell al trau de la levita o l'americana, butzinant cada poca solta capàs de fer caure en bassa a qualsevol hi las diguessin a altres orelles que las que treginan certes senyoretas tísicas de l'enteniment y am més fangeuix y sots a la cara que la carretera del cementiri vell després d'una bona pluja?

Doncs aquí tenim ja una professó que s'adapta cada any, sortint a tres quarts de quinze del rellotge de la ximpleria.

Es la professó dels tanocas y de la xifladura.

Mireu, en cambi, aquesta altra professó.

La forman un aixam de familias obreres que, no tenint res per menjar, la patria els resulta madastra, y per veure si en altre punt troban un rosegó, emigran a carrera feta els uns a l'Àfrica, els altres, que són els més, cap a América, malehnt tots el món de ser del món qu'els obliga a tals desastres, mentres uns quants satisfets acaparadors de la riquesa pública llenzan en vicis y en disbauxas d'un dia, lo qu'els pobres emigrants en tindrian pera passar un any.

Aquestos pobrets forman també un altra professó, gens bonica per cert: la professó de la miseria.

Girém la vista cap a un altre llog.

No veveu en els recons de casa seva una munió de sants narros entretinguts nit y dia cantant y recitant diners, mirant y remirant escripturas, lletres de cambi, pagares, accions y obligacions de societats de credit, cupons, bitllets de banc y tot lo que pod significar valors y moneda en una o altra forma?

Aquestos són una mena de bona gent que casi may falten a missa, a fi de demanar-li a Déu qu'els dongui valor pera seguir escorxant al pròxim pitjor qu'un conill, deixant diners al seixanta, al cent y al doscents per cent a l'any, y volent sempre cobrar am tota legalitat fins l'últim cèntim de sas honradas operacions financieras.

D'aquesta gent n'està Barcelona plena, y abunda tant per tot arreu, que bé s'en podria fer d'ella una professó en qualsevol punt que s'intentés coleccionarla.

Y seria aquella la professó dels miserables.

Are anem cap a un altre punt.

Miríme aquest bé de Déu de senyors y de senyoras de la alta societat y de pretendents a enllarsarhi.

El qui més y el qui menos és de Sant Vicens de Paul, de la Caritat Cristiana, ó de la Associació de Sant Roc y el gos, ó de qualsevol altra ó de varias de las que tenen per objecte la compungió y la pietat, els exercicis piadosos, la oració, la penitència, en una paraula, la sublimíssima tasca de pregar a Déu pels qu'anem errats.

Però sequíulos a aquets sants varons en tots els actes de la seva vida, y veureu qu'à la iglesia s'hi donan cita el fulano y la fulana tal ó qual, qu'antell senyor tant virtuós manté un

parell ó tres de queridas en diferents pisos, qu'aquella senyora qu'está casi sempre a la safata de las obras piay pera recullir pels pobres, s'en va tot sovint en cotxe a can Verdura ó acut en certs dias de la semana y a un hora dada a un piset molt ben arreglat d'un carrer de poca passada, trobantse allí sempre amb un senyor de la bona societat, entregantse a mil manifestacions, tots dos solets, de lo que ja pod suposar el lector, mentres es critica si l'altre senyor fulano y la senyora fulaneta també fan el mateix qu'ells en altra casa, y si no els queda conegut ó coneguda que no se la campi per aquest estil.

També d'aquestos s'en podria fer una professó, que seria la de l'hipocresia y de las immoralitats.

Ficseuse are, estimats lectors, en aquets altres tipos.

Barret blanc y botinas rossas; trajo del color del seu enteniment, lila; mitjons a las mans del color de l'aliment que necessitan, de palla; un bastonet d'acer que doblega tot sovint y llepa el puny com si fos un caramelo; mitja dotzena de clavells que cada dia passa un parell d'horas comprantlos a la Rambla de las Flors fent patir las pobretas floristas; un coll de camisa tant alt y tiesso, que l'obliga a estar sempre en posició d'examinar si fa sol ó es posa núvil; uns lenles colomats a la bella punta del nas y tenint de tirar el cap en darrera pera poder mirarhi; y en fi, tot lo que denoti qu'un home té d'assemblarse al mico, no faltantli més qu'una corda al coll y posarse a ballar pera ferhi encantar a tothom, constitueixen un altra classe de tontos presumits que s'en venen cada dia per la Rambla y s'en podria fer una professó en extrem variada y divertida.

La professó de la goma més engaxadissa y empalgosa que ningú suposar.

Y què podrém dirne d'aquesta altra professó, tant y tant llarga que sembla interminable?

La forma la classe obrera.

Tot en ella és anguniós; tot és trist; tot és patètic.

Aquí hi ha una familia quin pare no té feyna y no pod donar pa als fills, allí n'hi ha un altra que la dona està malalta y no es poden anar a buscar medicinas ni carn pel caldo; més enllà es tracta d'una criatura morta que no volen enterrar perquè no pagan els drets tortos de no sé qui y no sé què; cap a l'un puesto llenzan an aquet d'un pis qu'ha habitat vint anys y n'ha donat, per lo tant, molt més de lo que val, y are el treu l'amo perquè no pod pagar; cap a l'altre els senyors de la arrendataria de las cédulas embargan a un infelís una taula y quatre malas cadiras que constitueixen tot el seu moblatge; y per aquí y per allà y per acullà es veu una professó feta de totes aquestas tragerias y angunias que no deixan may al qui té de guanyarse la vida treballant.

Es aquesta la professó de las penalitats de la classe treballadora.

Mireu are un altra professó, tant més llarga com més a la vora es té el 1.º de Maig.

Reconcentrament de arremgades de varios colors; augment fenomenal de certa classe de puda secreta que tothom coneix de lluny; ball rodó en moltas oficinas; gossos de presa atassats pels respectius amos contra las pantorrillas de tothom que gastí brusa ó gec blau; reunió de senyors jurats qu'es conjuran pera fer politica carca a fi de veure si poden rebentar al Director de cert periòdic; persecucions inmotivadas per aquí, per allà y per acullà, tot per protegir y aguantar al burges y al poderós.

D'això en resulta també una gran professó, narra, qu'es pod batejar amb el nom de professó de l'injusticia.

Y mireus quin altra!

Surt de la parroquia de Madrid y s'esparrama per tots els carrers de la nació.

Un va vestit de republicà y en prou feynas arriba a possibilista; l'altre es diu liberal, y ni els partidaris del rey del As d'oros són més absolutistas, aquell aspira a diputat y no serveix ni per suplent de serenos, el de més enllà sempre té a la boca la felicitat del poble, y ell no més es sent felis conquistant coristas y bailarinas; tots parlan de moralitat, y el qui no

viu d'un negoci brut és perquè viu emporcat en cinc ó sis d'ells. En una paraula, y generalment parlant, ningú diu la veritat, tothom va per veure qui enganya a qui, y la honradés y la decencia se la té tant a la boca com lluny del pensament en materia de realisarla, tractant no més que de fer imperdurable, a lo menos fins qu'el poble s'en cansi y provoqui un daltibaix que s'hi conegui de debò, la situació de farsa y d'indecencia que caracteriza l'art de governador avuy en boga.

Aquesta gent també abunda molt a Espanya y a fi continuament professó: la de la politica.

Y am tantas professons de la mena de manereras que havem anomenat, lo que succeix és que ja la professó ens va per dintre a la majoria dels espanyols que no prenem part en totes aquestas, que no acabaràn fins que, uninitos tots els perjudicats per ellas, donguem el crit de:

—¡Endavant las atxas!

Y enjuguem a rodar tot allò qu'ens fassi nosa.

Palamós 5 de Juny de 1893

Condemnat Director: El diumenge va ferse un enterró civil en aquesta vila, y l'arcalde, no sabem en quina lley ni en quin llibre ho ha trobat, va privarnos de passar la comitiva de l'enterró pel carrer Major, marcantnos un curs endiabat per carrerons estrets y pils punts més estranyos de la població, com si tinguessim l'arcalde pera manar tal bunyol privantnos de fer el camí més dret per anar al cementiri y ferenos passar per aboí ni donat la real gana, no fou altre qu'el de donar gust al rector y procurar fastidiar als lliurepensadors. ¡Valent modo d'interpretar la lley y la rabó tenen aquestas autoritats!

Arribata al cementiri, resulta qu'allí hi há més morts dels que hi caben, tenintse de remoure els uns pera enterrar als altres, am gran perill per la salut pública. Estig cert que si aquest istiu tinguessim el còlera ó es morís gayre gent, no podriam enterrar els morts al cementiri y els tindriam de posar en conserva ó de tirarlos al mar.

De tal manera miran pel bé del comú las autoritats d'aquesta vila.

Un que hi era

Manresa 6 de Juny de 1893

Recargolat Dimoni gros: Tenim un Ajustament de possibilistas que no ens el mereixim. En prova d'això, que hi há burgesos d'idees adelantadas com un tal Neia, amo de fundició que va desparxar a un company nostre... ¡may dirian per quin delecte?... per ser secretari de la societat d'ofici de fundidors. Aquest és el manera que s'hauria tingut de tractar an el qui havia de treballar.

Ademés, tenim un arcalde de Ric ordre que permet qu'el seu comandant de municipals, anomenat Gallinayre, es baralli amb els noys d'estudi pils carrers. L'altre dia va tenir rahons amb un ciutadà y quedaren desahats al passero, y aquest general dels municipals, que sembla l'hiroe dels parlers, hi va enviar tota la seva columna de ronda de nit y de municipals de dia pera que s'entengues am dit individu.

Tambe ting de ferli present qu'els fundidors d'aquí sostenim burga contra els butxins Marcet y Gallia, que per haver celebrat el 1.º de Maig volian despedir la meytat dels treballadors.

Heim tingut dos tradidors:

Josep Bartoll (a) Namo, d'Igualada;

y Rafel Valls, de Tarrassa;

que voldriam qu'els possessis a la vindicta pública per escarmment dels qu'ho vulguessin fer altre cop.

Us desitja salut

Un que hi era

NOVAS

***

Qui no s'ho arregui que mena més
Playre Manresa

L'altre dia, passejantme a coll-y-bé de la senyora, vaig sentir a un concejal vendre la última hora. Vareig comprarli al moment; vaig pagarli... amb una còsta; després de dar-me las gracias y de limpiarme las botas, em va agafar pel trasero, hi va enviar tota la de la bestia em pujà a sobre, li pegó una bessa al nas, la sogra fa una ganyota, el concejal riu que riu, la sogra piora que piora, els gossos vingn lladrar, els gats corren que contra, mentres jo anava llegint d'aquell paperot las noves, que, lector, té las vull dir sense tocarne una coma:

«Avuy aquest demati quant s'ha llevat en Sagasta ha trobat á en Castelar á dintre d'una sabata que rossegava els mitjons per ferse passar la gana. En Sagasta ha fet un crit, hi ha anat corrents la criada, y amb els molis l'han tret de dins, creyentlo una bestia estranya. Quan en Sagasta l'ha vist ha esclatit una rialla, y els ministres, que allavores ballavan una sardana al voltant d'un gros taulell ple de vi y turrons en barra, li han cedid un poc de puesto després d'algunes baralles, convenint en una cosa que an ell no li ha agradat gaire, y és que tindrà de mirar mentres los altres s'afartan am la ventatja tan sols, que ja és de gossa de cantaria, que quan els estaran tips... ell escurarà la taula.»

Aquí, lector, vaig pararme, és a dir, parà la sogra, y em va dir ploriquiejant que li feyan mal las potas. Vaig baixar de moment d'ella, y anava á munta' á la dóna, que venia al detrás meu fent muecas y fent ganyotes, quant va passá una central d'aquellas que van a fora. Amb un brinco em fico á dins, tanco al detrás meu la porta, la sogra em 'nava al darrera: al nas li pego una mormu, y am lo carrol la fachada va empastarme de sopas. Ja soch l'eny, ja no em segueix (eram á las Californias), suito de dintre el casco y quant feya poca estona qu'estava encenent un puro am mistos dels qu'are corren, se un subjecte del país qu'era mitj home y mitj dóna, y, trapentes un paperot, Vaig veure, mirant per sobre, qu'era un diari d'Espanya, El Globo, encare em recorda, y am veu de passarrell cego va llegirme això. Escolta.

«Castelar és l'únic home que podrà salvar l'Espanya, am tots els seus diputats y l'ajuda d'en Sagasta. Ahí es varen passejar juntets per la Castellana, varen anà á fe' el calé després en una barraca, y va quedar tant content l'home del gran tapé, qu'are del costat d'en Castelar ni un sol minut se n'aparta. En Castelar també está contentó com unes Pasquas; y en prova d'això, ahir li va dir que cada tarde el portará á coll y bé, y li donará unes trailles perquè el fassi corre forsa com si fos un ruc de carga.»

Al ser aquí, el vaig deixar y varreg posarme á corre. Per lo tant, no sé lector, si deya alguna altra cosa. Vull dir que, si acas no deya, bé prou qu'ho sabrem de sobras. Adeu, lector. Ves am conte, y si acas un dia et trobas, apartaten tant com pagas perquè no et pegui una cosa que de monarquía á... burro no hi va ni un pel de groneta

DORINGO BARTANA

El Governador civil ha ordenat qu'els dias de festa es presti servey especial pel cos de policia en las iglesias d'aquesta ciutat, redoblant la vigilancia pera veure si evitan els continuats robos que d'un quant temps an aquesta part venen tant sovint succelhit dins dels llocs d'oració y reculliment.

Ben mirat, els lladregots que la pegan pel cantó devot d'exercir l'ofici, diran que també van á missa per algo, ben religiosos.

Podrán, si es vol, no anarhi per gran afició á pregar.

Però no pod negarse que hi van pel reculliment.

Are sols falta que la policia allí destinada els sàpiga enguerrat la collita.

Els republicans ja han tornat á discutir si tornan al Congrés.

Y han acordat per are no tornarhi encara. Homes, no sembla sino que ja no us podeu aguantar els pets del retraimant.

La Junta provincial del Cens de Madrid ha sigut processada en pes per allò de las falsificacions del cens electoral.

Ja m'en ric jo d'aquestos processos.

Tots són de la meteixta fusta deis de l'ex-arcade de la coronada vila Sr. Bosch y Fusteguerras, qu'el Senat no ha donat permis pera processar á pesar de dirse públicament qu'ha via comés tantas irregularitats durant el temps de la seva administració modeló.

Això dels rigors de la justicia ja se sab: es guardan per quan es belluga algun obrer de manant milloras en el seu treball.

O per quan es denuncian periódics.

Dimars van arribar á reunirse nou regidors pera celebrar la sessió ordinaria del nostre Ajuntament.

En sustancia, el total són 51, y de 51 á 9 no més en van 42, és a dir, en van acudir á la Casa gran una quinta part escassa.

Si això no es tractar de quintos al seus administrats, que ni may.

Diuen de Marsella que han ocorregut varios cassos sospitosos, morint cinc de las personas atacadas.

Jo et reflic am la sospita dels cassos que ja matan de cinc en cinc!

Si arriban á ser cassos certis, prou deixan de bonas á primeras enterrada mitja població.

Es desmenteix qu'el papa vulgui publicar cap nova enciclica referintse á la qüestió social.

Farà molt ben fet el papa, y li aprovo. Bé prou temps qu'es perd amb oracions.

No caldría sino qu'encare els catòlics anessin perdentne més amb aquestos bullits que no entenen.

El maco de l'emperador d'Alemania diu que si el nou Parlament li nega els crèdits militars que reclama, ja no s'accontentarà dissolvent el Parlament, sino qu'abolirà el sufragi universal.

Aixis m'agradan els homes per emperadors: tossuts y respectuosos am las lleys com ells tot sols.

Y are no més falta el complement, ó siga qu'el poble es posi á l'altura que li correspon am tal emperador, y negoci fet.

Veurem qui tallarà el bacallà en definitiva.

La patria está de dol.

En Lagartijo diumenge va tallarse la cueta de torero, pera ferse quina operació va anarsen á Córdova á casa seva, va dedicarse llarg rato á la meditació, va agafar ell meteix unas estisoras, y... ¡zas! el sacrifici va quedar consumidig! consumat.

Are aquestas estisoras y aquesta cueta es guardan en preciosa capseta d'or, mentres els aficionats á las banyas están desconsolats pel tragic desenllaç d'aquesta cúa, que segurament es disputarán l'heredaria las futuras generacions en gràcia mostra de la civilisació espanyola avuy en us y del valer intelectual de l'aristocracia de las banyas.

Podem, doncs, exclamar tranquil: —Encare hi ha patria, Lagartijo!

No és pas poca la gresca qu'es mou á Navarra am motiu d'apujarlos un xic el tipo de contribució qu'allí pagan am molta menos crueltat que las demés provincias que no disfrutan dels seus furs.

L'agitació qu'es promou á Navarra y provincias Vascongadas és á la sombra de dits furs, reclamant els furs y posant els furs per demunt de tot.

Nosaltros ja havem manifestat la nostra opinió sobre aquesta y totas las qüestions de furs.

Considerant irritant tot privilegi, no creyem just qu'es concedeixin furs á cap provincia ni regió, Catalunya inclosa, que no es concedixin á las demés, tant si son garantint certis libertats com concedint algunas ventatjas materiales.

Pera que hi hagi verdaders llassos d'unió y d'amistat entre unas y otras regions d'Espanya no es tenen de concedir may privilegis á unas que sempre seran á costa de las otras y engendrarán odis y rencors, sino qu'es té d'unir á totas en el meteix llas de libertat y d'igualtat pera que resulti d'ell una verdadera é inquebrantable fraternitat.

Demani Navarra rebax de contribució per totas las provincias, y de segur contrarà am las simpatias de tothom.

Mes no reclamí furs y garantias per ella sola, perquè això á més d'acreditarla d'egoista, li enagenarà las simpatias de totas las demés regions, perquè no és just qu'una meteixta casa ahont hi han molts germans, tot siguin ventatjas pels uns mentres es guardin totas las penalitats pels altres.

Lo qual sempre farà que malehida la fraternitat qu'entre ells imperi.

El general Martinez Campos ha declarat per Madrid, al objecte de calmar la congoixa de certs periodistas que per cada noticia rara donarian un farsell de dignitat... si la tinguessin á mà, que ni tant quisiera ha somiat en donar cap cop de forsa, y menos ara que tanta tranquilat hi há á Espanya.

Vamos, que vindria cada vuyt dias una declaracioneta per aquest estil del gran general.

A fi de poder estar una miqueta més tranquils tots els espanyols.

¡Eh, brrrr, no pensar en cap cop de forsa!...

¡Quina ganga... per nosaltros!

Molt important va resultar la reunió del ram de Fusteria tinguda el diumenge passat en el Saló Espanyol del carrer de las Ramalleras, assistint numerosa concurrencia de barcelonas y el seu pla y essent exposat am gran entusiasme la necessitat d'obtenir las 8 horas de treball diari y l'abolició de tenirse de portar las ynas de treball els meteixos obrers, tot lo qual es va votar per unanimitat el reclamarmo á la primera ocasió favorable qu'es presentari pera ferho efectiu lo més prompte possible.

Avant y fora.

Els paletas de Ripoll s'han declarat en huelga reclamant 2 rals d'augment de jornal y pago doble de las horas extraordinarias, treballats fets á las avguas y en dias festius.

Celebrarem la victoria dels treballadors, que no es farà esperar si els obrers de tot arreu compleyten amb ells el dever de la solidaritat y fan que per cap concepte cap paleta de cap punt vagi á ocupar las plassas dels huelguistas de Ripoll.

La societat d'obriers d'Estampats y Blanqueis mecànics de Barcelona y el seu pla, invita á tots els socis d'ella á la reunió general que tindrà llog á las 9 del demati de demà passat diumenge, dia 11 del corrent, en son local social del carrer del Bogatell, n.º 72; suplica l'assistencia á tots, puix es tenen de tractar assumptos d'importancia, entre ells el de la federació.

L'escola laica establerta en el carrer del Rosal, n.º 42 (Poble Sec), á càrreg del nostre amic J. Barber, celebrarà els examens generals dels seus alumnes el pròxim diumenge dia 11 del corrent en el teatro de Lope de Vega.

Els exercicis comensaran á dos quarts de 9 del mati y continuaran fins á las 4 de la tarde; amb un descans d'un parell d'horas al mitj dia.

La entrada serà pública, y estem segurs de que no s'empediran los que hi vagin á contemplar els adelantos dels alumnes d'aquella escola.

La semana entrant parlarem d'aquets examens y del pròxim repartiment de premis als noys més aplicats, que entenem serà una verdadera solemnitat laica y lliurepensadora.

No sabem si la causa formada per lo militar á la Teresa Claramunt, el seu marit y altres obrers á conseqüencia de lo del Calvo-Vico, pateix de tremolins ó què li deu passar, que tenintse de celebrar la vista devant del Consell de Guerra á principis de la semana passada, va sufrir varios aplasaments, arribant casi á ser públic y oficial qu'es celebrava el dissapte, però va tornarse á aplassar, y aquesta vegada indefinidament, no se sab encare fins quan.

No falta qui creu veure en això la necessitat

que deu tenir la justícia militar d'esbrinar alguna nova cosa de la causa; altres creuen que es poden preparar així millor un acte de justícia com en la causa de Jerez; y altres, finalment, no saben a què atribuir tant dilacions tractantse d'un tribunal que sempre es sol distingir per lo ràpidament que tramita las sevas causas.

Nosaltros senzillament creyem... que moltes vegades no es pod dir lo qu'es creu.

CONCERTS D'«EUTERPE» EN EL TIVOLI

El dijous de la setmana passada va celebrarse el tercer de la temporada, omplint el teatre, com en els anteriors, de gom a gom.

Van executar-se en la primera part *A la musa catalana*, quina inspirada composició va cantar-se per lo qu'es escrita, xò és, amb acompanyament d'orquestra y banda; la *Sinfonia núm. 2 sobre motius populars catalans* (quan sentirem la núm. 3ª, *Els Pescadors*, un *Misèri* per instruments de corda, y *Las gaitas del Cinca*, quala pessas, en general, van anar bé.

A comensar la segona part amb l'estreno de la composició descriptiva *Els Mallayres*, seguint la sinfonia *Le Caid*, *El Chinis* (cantat en un castellà molt d'estar per casa), la marxa del *Profeta* y *L'Himne a Reus* (que, segons sembla, el donaran cada concert), essent també, en general, ben executadas.

De la nova pesa *Els Mallayres* no volem dir res de lo molt que podríem dir: es resisteix a la crítica. Els seus autors, poeta y músic, han de tenir present que no n'hi ha prou am vulguer fer una cosa, és precis saber-la fer. Y si per mostra basta un botó, ja en tenim prou amb el *Trinitat al gres* y *Els Mallayres*.

L'última que la societat d'Euterpe, que tant es desvetlla per donar a coneixre noves composicions, no estigui més ben aconsellada artísticament!

Pel dia de Sant Joan estan anunciats dos concerts seguits: l'un el dissapte y l'altre el diumenge. Ens sembla que, economicament, no es gaixre acertada l'idea. En tot cas, els d'Euterpe s'ho trobaran.

FILARÒNIC

EL PORRE TREBALLADOR

Tant istiu com hivern, de bon matí, abans de qu'el sol iqui, ja està dret.
 «Qu'és això d'esmorzar? Fugir de pet am l'erena al col, y avant y fer camí.
 Arribarà a la fàbrica, al moll, al taller, alla hon vulguin, mort de fret, ó suat com un ruc, y el jornal fet.
 «Què haurà guanyat? — No res ó cosa així.
 Vayt rabi!... Per tornà a casa reventat!
 Dotze horas de treball!... Y encare això no fóra res; sinó que mentre ha estat fora de casa, lo lasciu burgès, aprofitant l'estona y l'ocasió li ha deshoerat la filla, y com si res!

RENUIO

Havem rebut tan gran número de cartas contantnos episodis, peripècias y tragedias ocorregudas en las professions dels respectius punts, que, de tenir d'insertarlas totes, no en teniam prou en tres números seguits del nostre periòdic.

Ademés n'hi han moltes de tant endemoniadas, si bé contant sempre la veritat y fent els naturals comentaris, qu'el fiscal hi tindria molt que dir y molt seria que no ens fessin una partida tant serrana com la d'aquell cèlebre jurat qu'ha tingut l'honor de condemnar l'única causa d'impremta que fins avuy ha sofert el pes de la democràtica institució.

Amb això, molt cuyadado tothom a l'escriure sobre qüestions religioses ó clericals, que s'hi reb cada ensopogada que canta el misteri y a Cristo li diu de tú; y dispensin qu'aquesta setmana no donguem curs a moltes per evitar tractes am la Gardunya de la torre del carrer d'Amalia.

No sabem si deurien dormir ó estarian ocupats anant a las quaranta horas els encarregats de la sanitat del barri d'Hostafrancs, qu'el dimars de la setmana passada, en el carrer de Béjar, n.º 10, va estar a 8 horas insepult un cadavre d'un cos gran que va arribar ja a un tal estat de descomposició que tot el veínat va quedar empestat per tal descuyt, negligència, mala organització dels enteros, ó lo que siga.
 Prop ja de las fortas calors y amenassats del

còlera per tenirlo aprop, convé més que may posar correctiu an aquestas faltas que tant y tant poden perjudicar a la salut pública.

El rector de Sant Hipòlit de Voltregà està molt cremat amb el corresponal de LA TRAMONTANA per res més que perquè es cuyda de vendre aquet heretge, condemnat y descregut periòdic.

Però, home, deixi estar a cadascú fent la seva mentres no fassi mal a ningú, perquè això de buscar rahons al pròxim perquè si es una cosa qu'á ningú agrada y fins que no deixa de tenir els seus perills é inconvenients.

A Rússia s'ha descubert una tremenda conspiració contra la vida de l'emperador d'aquell país.

Verdaderament que certs oficis van posantse molt perillosos, si els comparem a las delicias qu'els voltavan en no molt llunyans temps.

Nosaltros en aquest assumpto no podem per menos qu'estar al costat del emperador.

Y aconsellarli, com fem am tothom, que si no li convenen las condicions de treball del seu ofici, qu'es declari en huelga.

Veurà com ni a Rússia ni en lloch, ningú s'atreveix a ocuparli la plassa.

Com que d'esquirols d'emperador no s'en troban aixis com aixis, casi be podria dar la huelga per guanyada!...

Eyl... a menos qu'els russos passessin pel sacrifici de prescindir dels serveys de l'emperador...

Y els tingúes sense cuyadado que quedés arruinada aquesta industria nacional.

En l'impremta del Sr. Tasso d'aquesta ciutat hi ha un encarregat de la secció de libreters anomenat Miquel Moya, que ni fet d'encàrreg pera maltractar a las tendras criaturas que te baix las sevas ordres.

Dilluns d'aquesta setmana meteix, perquè un noy va taladraj malament unias quantas butacas, va dirli tot lo que va veniri a la boca am paraulas de molta poca educació y cultura, y per fi de festa va despatxarlo.

Fent lo últim podia ben bé haverse estalviat lo primer.

Si els duenyos d'establiment fossin capassos de saber posar a rotllo a certs tipos d'encarregats quan s'extralimitan en las sevas atribucions, prou cridariam l'atenció del Sr. Tasso aplicanti'hi els servis posar un correctiu an aquest cabo de vara; més generalment els amos deixan fer la seva voluntat an els encarregats en tot allò que no els perjudica materialment, y per això tenim por de predicar en desert demanant res d'aixó al principal.

Y esperem sols qu'algun dia el pare d'algun noy a qui hagi ofès el tal Moya li dongui un correctiu d'aquells que no agradan gayre y que de vegadas deixan senyals per temps.

El senyor rector de Cornellà faria molt més bé a la causa que defensa y a la religió que serveix no fent tonterias de mal gènere com la del diumenge passat, qu'en el sermó que va fer per la missa de sortida de sol es va desencadenar contra un dels metges del poble, rebai-xantlo en la seva professió y tractantlo despreciativament de *mejot* varias vegadas.

¿No sab el rector de Cornellà que si aquet *mejot*, qu'ell li diu, li fes donar compte davant dels tribunals de lo que li va dir diumenge desde el peu del altar, li podria donar un qué sentir?

Y el fer fals etzegalladas el rector de Cornellà entent qu'és mansuetut evangélica, caritat cristiana y tot lo que li està bé a un sacerdot y fa que fins qui no cregui en las sevas doctrinas el respecti y consideri?

Mediti el rector de Cornellà, y á veure si s'esmena y fa que no tinguem de tornarlo a fer sortir més per LA TRAMONTANA.

A Corbins, poble de prop de Lleyda, acaban de fer la professió de la festa major del poble, sense la més petita intervenció religiosa.

Aixis, tal com pinta. Ja veuen si és fort.

Es el cas que per qüestions de localitat el rector va demanar un preu exorbitant pera fer la professió; y allavors alguns vehins van proposar a l'arcalde fer una professió civil; l'home va acceptarlo, y ja la tenim armada: aquest any Santa Quiteria de Corbins ha tingut la pro-

fessó sense capellans, imatges, creus ni res de lo que caracterisan aquestos actes.

Ja m'hauria agradat veure quina cara posava la santa an aquest acte civil let en el seu obsequi.

Es lo que tindria que veures, que fins els sants anessin *civilisants*, és a dir, fentse partidaris d'actes civils per culpa d'algun rector.

A UNA BEATA

CANTABELLAS

¿No comprens, Margaridona, qu'anant tant a confessar, hem de creure clarament que sou molts els teus pecats?

Aixis com tot el sant dia lo passas dins de l'iglesia, procura, per un bé teu, gasta' un xic més de limpieta.

Aixis com no més t'enteras de las festas religiosas, ves si sabrás fe aviat escudella... ó quatre sopas.

Procura, Margaridona, ja que beus tant a galet, qu'els pares... que tant estimas no et fassin cap angolet!

Aixi com sabs de memoria l'istoria de tots els sants, apren de vorç; unias mitjas y posarte algun pedas.

Quen mal anda, mal acaba, diu l'adagi, y és veritat; pensa tu qu'ets algo coixa; ¿de quin modo acabaras!

M. BONAPARTA

LOGOGRIFO NUMERIC

1	2	3	4	5	6	7	8	Carrer de Barcelona
6	6	7	3	4	4	7	Poble català	Carrer de Barcelona
1	7	3	7	6	4			
2	1	7	8	7				Poble català
2	6	8						Part de la persona
5	6	6						Animal
2	3	4						Vocal
5								JOSEP GARCIA SUAREZ

TRENCA-CLOSCAS

NO FA SOL

Formar amb aquestas llettras un nom d'home.
 PHALOGRENSO

GEROGLIFIC

M. CAMPANYÀ Y E. PERIN

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Xarada: Am-pa-ro.
 Romb: P O M
 P O L
 P A L A S
 N O L T R E S
 M A R T
 S

Ters de sílaba: G E R I T I
 R I B E R A
 T I R A D O R S

Trenca-closcas: Llagostera.
 Geroçlific: Home previngut val per dos.

Impremta de L'Asenc, Ronda Universitat, 4, Barcelona

PRÓXIMO A PUBLICARSE

JUSTO VIVES

episodio dramático-social por A. Lorenzo

con el prólogo Literatura Obrerista de Lluís

La Ley y la Clase obrera

Guía práctico para ejercer los Derechos Individuales segun la Ley